Donderdag, 12 Februari 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3526

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Het Britse Bastion half verloren.

Politieke activiteit in Vichy.

Franco en Salazar zoeken elkaar.

Nazie-weerstand groeit in Rusland.

ONTMOETING FRANCO-SALAZAR TE SEVILLA.

Berichten uit Spanje delen mede, dat Generalissimo Francisco Franco van Spanje en Premier Antonio de Oliveira Salazar van Portugal hedenavond samenkomen te Sevilla. Het feit, dat de twee leiders bijeenkomen, doch zonder Henri Philippe Pétain zoals enkele dagen geleden gemeld werd, veroorzaakte belangrijke gissingen in buitenlandse diplomatieke kringen. Sommigen zijn sterk geneigd te geloven, dat Franco en Salazar bijeenkomen om een verklaring van neutraliteit op te stellen (Bern, (AP) 11.2).

DE BRITSE EN VIJANDELIJKE VLIEGTUIGVERLIEZEN.

De Britse Minister van Luchtvaart Sir Archibald Sinclair zeide in antwoord op een vraag in het Lagerhuis, dat de Britse vliegtuigverliezen tot eind 1941, 3981 vliegtuigen waren Duitse verliezen van 6440 vliegtuigen en Italiaanse verliezen van 2119 vliegtuigen. Sinclair gaf de volgende biezonderheden op: September tot December 1939: 63 Duitse, 0 Italiaanse, 32 Britse. In 1940: 4099 Duitse, 442 Italiaanse en 757 Britse. In 1941: 2278 Duitse, 1677 Italiaanse, 2192 Briste (Londen, (AP) 11.2).

BOMONTPLOFFINGEN IN FRANKRIJK.

Een uitbarsting van bombardementen, zowel tegen den veroveraar als de samenwerkers gericht, had gisterenavond en heden plaats in het gebied van Parijs. 4 Verschillende ontploffingen werden gemeld: Een in de eetzaal voor Duitse officieren in het Holland Huis van de Universiteitsstad aan de Zuidelijke zoom van Parijs, waar een bom in elke kamer waar de officieren aten, ontplofte; 3 andere ontploffingen in verschillende hoofdkwartieren van de „Sociaal Revolutionnaire Beweging", een uiterst rechtse organisatie, die streeft naar een grotere samenwerking met de veroveraars. Er werden geen ongevallen gerapporteerd (Vichy, (AP) 11.2).

FRANS SCHIP UIT MANILLA-BAAI ONTSNAPT.

Het Vrije Franse Hoofdkwartier deelde mede, dat het Franse lijnschip „Maréchal Joffre" ontsnapte uit de Manillabaai, die in handen is van de Japanners, met een bemanning van 63 Franse officieren en manschappen en een aantal officieren en zeelui van de Noordamerikaanse koopvaardijvloot.

De Vrije Fransen zeiden, dat het lijnschip van 11.000 ton, dat vroeger de dienst onderhield tussen Marseille en het Oosten, de haven van Manilla binnenliep en daar werd vastgehouden toen Japan de oorlog begon tegen de Verenigde Staten. Gemeld wordt, dat het schip juist een Geallieerde haven heeft bereikt, waar de Franse bemanning zich heeft ingeschreven voor Vrij Frankrijk. Het schip zal worden veranderd in een troepentransportschip (Londen, (AP) 11.12).

DE DAM NAAR JOHORE BAHRU NIET HERSTELD.

Officieel wordt gemeld, dat de Japanse bewering, volgens welke men de dam hersteld heeft, die Singapore met het vasteland verbindt, alsmede de andere bewering volgens welke alle vliegvelden op het eiland in Japanse handen zijn, geheel vals zijn. Gemeld werd, dat de dam onpasseerbaar gebleven is na de operaties door Britse genietroepen tot 15.19 uur. De Japanners waren toen ook nog slechts in het bezit van het vliegveld Tengah in het Noordwestelijk deel van het eiland (Londen, (AP) 11.2).

JAPANNERS EISEN OVERGAVE VAN SINGAPORE.

Het communiqué van Singapore luidt als volgt: „De vijandelijke aanval uit het Westen, welke gericht is op de stad Singapore, werd in de nacht met energie voortgezet. Bovendien was er heden enige infiltrering. De vijandelijke opmars wordt gesteund door tanks en een belangrijke strijdmacht van bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen en onze troepen, die de Westelijke sector dekken, zijn verder teruggedrongen. Hedenmorgen om 7.30 uur werd een Japanse nota omlaag geworpen door een vliegtuig. Deze nota was gericht aan het Hoofdcommando en eiste een onvoorwaardelijke overgave van alle strijdkrachten op Malakka. Op deze nota werd geen antwoord gegeven. In de Westelijke en Noordwestelijke sector hebben hevige gevechten voortgang. In het Oostelijk deel van het eiland was de vijandelijke activiteit gering" (Singapore, (AP) 11.2).

AP-MAN VERTREKT UIT SINGAPORE.

Telegram uit Singapore.

(10.30 uur 's morgens): De lucht boven Singapore is zwart van de rook van een dozijn reusachtige branden, terwijl ik hedenmorgen mijn laatste boodschap schrijf in deze eens mooie, welvarende en vredige stad. Het gedonder en gekraak van de kanonnade en het barsten van bommen, welke mijn schrijfmachine doen schudden en mijn handen, die nat zijn van het nerveuze zweet, zeggen mij zonder dat ik een officieel communiqué nodig heb, dat de oorlog, die 9 weken geleden 400 mijl ver begonnen is, zich thans bevindt in de buitenwijken van dit geschokte bastion van het Britse Imperium.

Ik ben er zeker van, dat er ergens boven een heldere tropische zon schijnt, doch in mijn kamer met de vele ramen is het donker zonder electrisch licht.

Boven de lage heuvels waar de slag woedt kan ik telkens andere Japanse vliegtuigen zien cirkelen en vervolgens omlaag schieten in moorddadige duikingen op de Britse soldaten, die terugvechten in een hel waarboven geen beschermend gordijn is van gevechtsvliegtuigen. Doch de Japanners zijn hedenmorgen niet helemaal alleen in de lucht, want ik zag juist twee „wilde bijen" verouderde tweedekkers met een operatie-snelheid van ongeveer 100 mijl per uur laag vliegen over de Japanse posities...... een bom werpen...... boem!

Terwijl ik dit laatste telegram schrijf zit aan mijn elleboog Kapitein O. K. Fearon, Hoofd van de Persdienst en Adviseur van de censuur, die een ontbijt gebruikt van beschuit en brandewijn.

Henry Steel van het Bureau voor Publieke Relaties van het Leger, die de slechte situatie heeft meegemaakt van de grens van Thailand tot Singapore, deelde mij juist mede, dat ik nog 10 minuten heb om in te pakken en te vertrekken. Als Henry zegt: „ga", dan ga ik. Vaarwel dus aan Singapore.

F. Y. Tong van Canton, die de huisbaas was van den Perschef en den Maleisen assistent van de BBC, toonde mij 3 beroemde Chinese schilderijen, die hij meeneemt naar de boot, waarmede de Perschef, de Maleise radio-assistent en ik — de eersten die kwamen en de laatsten die gaan van de buitenlandse correspondenten — een kans zullen wagen te ontsnappen uit deze nauw belegerde sterkte. Ik ga.... (Door C. Yates McDaniel, Singapore, (AP) 11.2).

MCDANIEL OP EEN SCHIP TE SINGAPORE.

De gevechtslinies bewogen zich heden gestadig dichter bij het hart van Singapore nadat bittere tegenaanvallen van de Britse infanterie, gesteund door een machtig gordijnvuur van de artillerie de Japanners op verschillende punten ten Noorden van de stad had teruggedreven.

In de nacht bombardeerden de kanonnen van Singapore de Japanse posities hevig aan de overzijde van de Straat van Johore in het Noord-Oosten van het eiland van waaruit zich tot nu toe geen Japanse aanval ontwikkeld heeft. De Britse en Japanse artillerie wisselden heden de gehele dag door een hevig vuur. Granaten van Japanse 5.9 duims kanonnen ontploften voortdurend in het Noordelijk deel van de stad, terwijl Japanse duik- en andere bommenwerpers onophoudelijk in actie waren boven het eiland.

Een schip, dat den Perschef en de Staf van de Malakka radio-omroep, waaronder de Directeur voor het Verre Oosten Robert Scott, droeg, vertrok gisteren, doch het schip, waarop ik dekpassagier ben, gezamenlijk met Kapitein Henry Steele, den laatsten officier van het Bureau voor Publieke Relaties van het Leger, is nog steeds hier. Vlak bij de kust liggende werden wij onophoudelijk gebombardeerd tot de zon gisteren onderging en heden werden wij in de dag nog een half dozijn malen gebombardeerd door duikbommenwerpers. Wij zijn echter nog steeds drijvende en kunnen misschien hedenavond ontsnappen. (Door C. Yates McDaniel, Singapore, (AP) 12.2).

STAD SINGAPORE GENOMEN DOOR JAPANNERS?

De radio van Parijs deelde mede in een bericht uit Tokio, dat de stad Singapore hedenmorgen door de Japanse troepen genomen is. Het verslagen Britse garnizoen zou zijn gevangen genomen (Londen, (AP) 11.2).

30.000 GEVANGEN.

Het Japanse agentschap Domei deelde mede, dat 3 Japanse colonnes, die op Singapore in Zuidelijke richting oprukken, 30.000 man def defensietroepen in de Centrale en Zuidoostelijke delen van het eiland hebben ingesloten en dat de strijd het hoogtepunt nadert. Het agentschap verklaarde, dat de voorste eenheden van de aanvallende strijdmacht klaar staan om de stad Singapore binnen te vallen. Naar vermeld heeft de Japanse luchtmacht de volkomen heerschappij in de lucht boven het eiland. Ook werd gezegd, dat de fortificaties verpletterd zijn en een oorlogsschip van 3000 ton in de haven van Singapore buiten gevecht is gesteld. (Tokio, (AP) 11.2).

DE DAPPERE VERDEDIGERS VAN SINGAPORE HOUDEN NOG STAND.

Zwart van de rook en geschokt door onophoudelijke salvo's van bommen vecht Singapore hedenavond zijn laatste ronde in de buitenwijken van de trotse stad zelf. Een volledige nederlaag van het bloedende Imperiale garnizoen en de val van de 123 jaar oude basis scheen een quaestie van ten hoogste dagen, hoewel de mannen van Singapore, haast overweldigd door de Japanse horden die over het eiland zwermden in steeds groeiende aantallen, heden dapper terugvochten en bij tijden zelfs tot de tegenaanval overgingen. Ingelichte kringen gaven toe, dat dit slechts tijd winnende diversies zijn om de verwijdering te dekken van vrouwen en kinderen, die werden weggevoerd in kleine Britse en Nederlandse schepen, welke de haven in en uit varen onder een regen van Japanse bommen.

Het tragische verhaal van deze donkere uren kwam levendig uit van de door bommen trillende schrijfmachine van C. Yates McDaniel, den stafcorrespondent van de Associated Press, die heden tenslotte vertrok terwijl de Japanse strijdkrachten de stad steeds dichter naderden. McDaniels laatste telegram zeide, dat de oorlog tenslotte de buitenwijken van de stad Singapore bereikt had.

De beweringen door de radio van de As spraken elkaar tegen. De Japanners verklaarden, dat de Japanse troepen „het stadsgebied van Singapore" binnentrokken om 8 uur 's morgens plaatselijke tijd (Dinsdag 21.30 uur Cur. Tijd).

Bij het omroepen van de bekendmaking zeide Berlijn, „dat de Japanse troepen zijn doorgedrongen in de stad Singapore".

Toegegeven werd echter dat de situatie slecht is. Het blote feit, dat de Britten tegenaanvallen deden werd reeds bijna als een wonder beschouwd, gezien hun gebrek aan haast alle wapenen. Gemeld werd, dat de grondoperaties werden uitgevoerd met de enige zwakke steun van verouderde vliegtuigen van de Raf.

De slag van Singapore, een bastion van de Verenigde Landen, dat slechts enkele maanden geleden beschouwd werd als gereed voor elke aanval van wie dan ook, herinnerde aan de Geallieerde nederlaag in Vlaanderen en bij Duinkerken. De Japanse luchtmacht heeft gelijk de Duitse bij Duinkerken de volledige heerschappij in de lucht en bommenwerpers maken de weg gereed voor de landstrijdkrachten, wier aantal op niet minder wordt geschat dan 3 divisies of ergens tussen de 45.000 en 60.000 man.

De Britse tegenaanvallen waren dappere pogingen van de mannen, die hun leven tegen een overweldigende meerderheid inzetten voor de vrijheid der democratie, gelijk de mannen, die ontsnapten uit Duinkerken. Dit waren aanvallen, waarvan het enige doel was den vijand te doden en tijd te winnen (Londen, (AP) 11.2).

VOOR DE SNELLE NIEUWSVERSPREIDING.

Vroeg in de ochtend (Tokio-tijd) van Donderdag begon de Japanse radio reeds een bericht uit te zenden, dat voorlopig nog klaar gehouden moest worden om te publiceren wanneer Singapore zou vallen, hetgeen — naar men voorspelde — binnen enkele uren zal zijn (New York, (AP) 11.2).

HANDGEVECHTEN IN SINGAPORE.

Berichten van de gevechtslinies, die hedenavond ontvangen werden, delen mede, dat de Japanners met de Britse troepen te Singapore gewikkeld zijn in gevechten van man tegen man (Tokio, (AP) 11.2).

Het nieuws van vandaag.

De grote peiler van het Britse Imperium staat op vallen. Reeds hebben de Japanse troepen de helft van het eiland bezet en zijn zij binnengedrongen in de buitenwijken van de stad. Mogelijk heeft de vijand reeds de grote ondergrondse olie-depôts gepakt, die de gehele Britse vloot 6 maanden lang van stookmateriaal zou kunnen voorzien.

Bommenwerpers laten hun dodelijke lasten vallen op imposante gebouwen en granaten spatten uiteen. Zelfs de schrijfmachine van C. Yates McDaniel, den Staf-Correspondent van de Associated Press, kon niet stilstaan, terwijl hij zijn laatste woorden typte alvorens te snellen naar zijn boot in de haven, die...... ook gebombardeerd wordt. Wat deze nieuwsman van AP — de laatste buitenlandse correspondent in Singapore — te vertellen heeft, staat op blz. 1.

In het Verre Oosten wordt nog elders gevochten. Bij Makassar en Bandjermasin bieden Nederlandse troepen verwoed weerstand aan een overmacht. Hier wordt de Zuidelijke arm van de Japanse aanval tegengegaan, die op Java gericht is (blz. 3).

Uit Rusland komen de berichten steeds spaarzamer binnen. Gewoonlijk wil dit zeggen, dat de weerstand van de nazies dan krachtiger is (blz. 3).

Van Libye wordt ook weinig meer gemeld. De astroepen zijn tegengehouden ten Westen van Tobruk en er hebben nog slechts patrouille-activiteiten plaats (blz. 1).

Op het politieke terrein wordt echter de weg schoongeveegd voor toekomstige operaties. Vichy schijnt voorlopig het centrum te zijn waarom alles draait. Men denkt, dat de Fransen de nazies hebben geholpen bij hun Libyse campagne en Hitler nu het een en ander verstrekken voor zijn komend lente-offensief. Admiraal Leahy van de Verenigde Staten poogt daar een stokje voor te steken, terwijl Franco van Spanje en Salazar van Portugal, bang als zij zijn voor enige vreemde overheersing, bij elkaar steun zoeken om de neutraliteit te bewaren. Maar is het niet te laat? (blz. 1).

TOESTAND SINGAPORE ZEER ERNSTIG.

(17.15 uur) De radio van Singapore, welke werd gehoord door de officiële Britse waarschuwingsdienst, deelde mede, dat de situatie op het eiland „zeer ernstig" is. Hieraan werd echter toegevoegd, ~~dat~~ de strijd ~~nog~~ niet beslist is. De omroeper van Singapore zeide, dat hevige gevechten de gehele morgen voortduurden, waarbij de Japanse poging om voortgang te maken nog steeds krachtige weerstand ondervindt. De ontvangst was zeer slecht en deze twee zinnen waren de enige verstaanbare, die de luisteraars konden horen (Londen, (AP) 11.2).

JAPANNERS RUKKEN VERDER.

De radio van Tokio zeide te middernacht Tokio-tijd, dat de Japanse strijdkrachten, die de hoogten van Bukit Timah gisteren veroverden, in Zuidelijke en Oostelijke richting oprukken in achtervolging van den vluchtenden vijand en op het eiland Singapore. Hieraan werd toegevoegd: „De oprukkende eenheden bereikten hedenmorgen de Noordwestelijke buitenwijken van de stad Singapore". Deze uitzending gaf te kennen, dat de grote Japanse nationale feestdag Kigensetsu voorbijging zonder een officieel bericht over de val van Singapore (New York, (AP) 11.2).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN WASHINGTON.

Het communiqué van het Noordamerikaanse Departement van Oorlog, gebaseerd op berichten, die tot 9.30 uur ontvangen werden, luidt als volgt:

„1. De Philippijnen: De verwoede gevechten op Batan evenals de vijandelijke luchtactiviteit zijn merkbaar verminderd. Bewegingen van vijandelijke versterkingen geven echter te kennen, dat spoedig de aanval krachtig hervat zal worden op onze posities. Er waren nu en dan wisselingen van vuur tussen de kanonnen van onze fortificaties en de vijandelijke batterijen op de kust van Cavite. Het tegenvuur van onze batterijen schijnt effectief te zijn geweest.

Generaal MacArthur heeft nog meer biezonderheden naar het Departement van Oorlog gezonden over het luchtgevecht op 9 Februari, waarbij verschillende vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten. Verschillende van onze P-40 gevechtsvliegtuigen escorteerden een langzame trainings-tweedekker op een photographische missie boven de Cavite-provincie toen zij 6 vijandelijke gevechtsvliegtuigen ontmoetten. Het gevecht dat volgde, was een der meest spectaculaire, die gevoerd zijn in de Phillipijnse campagne.

Kapitein Jesus Villamore van de Philippijnse luchtmacht, die onlangs gedecoreerd werd met het DSO (Distinguished Service Order) met de eikenbladeren voor herhaalde staaltjes van buitengewone moed, was de piloot van het photographisch vliegtuig en had zijn machine aan de grond gezet toen de vijandelijke toestellen verschenen. Onze escorterende vliegtuigen vielen in plaats van te landen op energieke wijze de vijandelijke vliegtuigen aan.

Een serie opwindende gevechten ontstond. 4 Vijandelijke gevechtsvliegtuigen werden ogenblikkelijk neergeschoten. Het vijfde werd beschadigd en zwenkte af in Noordelijke richting om te landen op een vliegveld nabij Pilar waar het vernietigd werd door onze artillerie. Het zesde vliegtuig geraakte onbestuurbaar en werd tenslotte gevonden in de bergen van Batan waar het was neergestort. Hiermede was met alle vijandelijke vliegtuigen afgedaan, die aan het gevecht hadden deelgenomen.

Een onzer vliegtuigen wordt vermist.

2. Er valt niets te vermelden van andere gebieden". (Washington, (AP) 11.2).

COMMUNIQUÉ.

Te Willemstad, Paramaribo, Batavia, Washington en Londen werd heden de volgende officiële bekendmaking gedaan:

De Regering der Verenigde Staten ~~van Noord-Amerika heeft~~, op verzoek van de Nederlandse Regering, een contingent Amerikaanse troepen naar Curaçao en Aruba gezonden teneinde de Nederlandse strijdkrachten aldaar bij te staan bij de verdediging dezer eilanden alsmede de daarop gevestigde olieraffinaderijen welke van vitaal belang zijn voor de strijd der geallieerde mogendheden zomede voor de verdediging van het Westelijke Halfrond.

De Amerikaanse strijdkrachten zullen gesteld zijn onder het opperbevel van den Gouverneur van Curaçao en zullen worden teruggetrokken zodra de noodzaak daartoe zal hebben opgehouden te bestaan.

Verder is tussen de Venezolaanse en de Nederlandse Regeringen een overeenkomst gesloten, waarbij de eerste zal samenwerken ten aanzien van deze verdedigingsmaatregel op een wijze zoals ook werd overeengekomen tussen de Braziliaanse en de Nederlandse Regeringen ten aanzien van Suriname.

De Venezolaanse Regering heeft haar volle goedkeuring aan deze maatregelen gehecht.

De Regeringen der overige, Amerikaanse Republieken zijn met voorenstaande overeenkomsten, welke in het belang van het geheel werden getroffen, in kennis gesteld.

HET LIBYSE FRONT GESTABILISEERD.

Het Britse Hoofdkwartier maakte bekend, dat het front ten Westen van Tobruk gestabiliseerd bleef. Het communiqué zeide slechts: „Er was gisteren wederom geen algemene verandering in de situatie" (Caïro, (AP) 11.2).

Comité Suriname - Curaçao.

Voorzitter Desertine opent met twee Redevoeringen de werkzaamheden van het Comité.

Trait d'Union Van Boven zal schakel zijn tussen Gouvernement en Comité.

Dr. Desertine verleent het Comité zijn Handvest.

5 Commissies zullen economische, propaganda, radio, culturele en godsdienstig-sociale taken aanvatten.

Zoals men zich herinnert, kwamen op initiatief en uitnodiging van Gouverneur Gielliam J. J. Wouters en onder Zijn praesidium op Vrijdag 17 October 1941 in de Statenzaal te Willemstad ruim 20 personen bijeen, die door den Landvoogd geïnstalleerd werden in het Comité Suriname — Curaçao, dat tot doel zou hebben, zo legde de Gouverneur den aanwezigen heren toen voor 1) het doen houden van lezingen over onderwerpen, die beide gebiedsdelen raken;

2) het bemiddelen van uitwisseling van belangrijke persoonlijkheden voor het houden van voordrachten;

3) het bemiddelen van de publicering van artikelen over Curaçao in de Surinaamse pers;

4) het geven van daadwerkelijke en morele steun aan radio-uitzendingen tussen de beide gebiedsdelen;

5) alle andere middelen, die het doel bevorderen op alle gebieden, zo ideële als economische en commerciële.

Gouverneur Wouters heeft Zijn ambtgenoot Johannes Coenraad Kielstra later van een en ander op de hoogte gebracht en in December jl. antwoordde de Surinaamse Gouverneur, dat Hij met belangstelling van het Comité vernomen had en aan de oprichting van een soortgelijk Comité in Suriname werkte. („Dagblad Amigo di Curaçao" d.d. 10 December 1941, blz. 2). Dat was alles wat over het Comité vernomen werd. Dat men niet stil gezeten heeft en dat het Voorlopige Dagelijkse Bestuur gewerkt heeft, bleek gisteren, toen de tweede plenaire vergadering van het Comité Suriname — Curaçao gehouden werd.

Inleidende besprekingen en verkiezing Dagelijks Bestuur.

Alvorens met de eigenlijke besprekingen te beginnen, deelt Voorzitter Dr. Adolphe W. J. M. Desertine mede, dat Ds. Hendrik W. Kroeze bericht van verhindering heeft ingezonden en tevens gevraagd heeft om Ds. Carel Th. Steenstra in zijn plaats in het comité te willen benoemen. Bericht van verhindering is schriftelijk of telefonisch ook ingekomen van Dr. Christiaan J. H. Engels, Jan Rustige, Frederik A. Vromans, Dr. Carl F. Gronemeijer, Drs. Jan H. van Boven, Arnold Kreps en John Menge (volgorde als voor den Voorzitter gebruikt).

Ten eerste komt ter tafel de verkiezing van een Dagelijks Bestuur. Alle leden van het voorlopige dagelijkse bestuur stellen zich beschikbaar en worden bij acclamatie door de vergadering tot Voorzitter, Secretaris en Leden van het Dagelijkse Bestuur benoemd. (Dr. Adolphe W. J. M. Desertine Voorzitter, Mr. Eduard M. Elias 1e secretaris, Pater Irenaeus A. de Bruyn O.P., Isaac H. Capriles, Dr. Christiaan J. H. Engels, Philip J. Evertsz 2de secretaris, Dr. Johannes Hartog, Carol N. Winkel, Dr. Richard J. Wix leden).

Als trait d'union tussen het Comité en het Bestuur van Curaçao (Gouvernement) wordt voorgesteld en benoemd de Heer Drs. Jan Hubert van Boven, Directeur van het Departement van Sociale en Economische Zaken alhier.

Lid George Seppen stelt voor meer Surinamers in het Dagelijks Bestuur op te nemen. Op voorstel van den Voorzitter wordt dit tot de volgende vergadering bewaard.

EERSTE REDE VAN DR. ADOLPHE W. J. M. DESERTINE.

De werkzaamheden van Commissie en comité's.

Voorzitter Adolphe W. J. M. Desertine begint vervolgens het charter van het Comité te ontvouwen. Een werkcomité moet het zijn, onderverdeeld in commissies, die alle een min of meer autonoom karakter zullen dragen. Elke commissie zal eigen voorzitter en secretaris kiezen, maar de voorzitter en secretaris van het Comité (Dr. Desertine en Mr. Elias dus) hebben toegang tot alle vergaderingen, evenals Trait d'Union Van Boven, die evenwel hoofdzakelijk zijn krachten aan de economische commissie zal geven.

Ook het financiële gedeelte zal, naar wij hopen over het Bureau Van Boven lopen. „Wij willen geen vereniging met statuten e.d. zijn", aldus Voorzitter Desertine. Het Gouvernement moet ons financieren.

Bedoeling is, dat de secretarissen van de verschillende commissies verslag aan het Dagelijks Bestuur zullen uitbrengen. Het Dagelijks Bestuur legt een en ander voor aan het plenaire Comité, dat eens per drie maanden zal vergaderen.

Verschillende commissies zullen worden opgericht.

De leden worden vervolgens ondergebracht in de verschillende commissies. Hieronder volgen thans de commissies met haar leden, alphabetisch gerangschikt naar de geslachtsnamen van de leden. Het doel der commissies wordt telkens onder de naam van de commissie gegeven in de bewoordingen, zoals Voorzitter Desertine die gebruikte bij zijn vertoog:

I. Economische Commissie, waarvan de naam voor zichzelf spreekt; het werk van deze commissie moet gezien worden in het licht van de huidige tijdsomstandigheden; de noodzaak van het ogenblik vraagt ogenblikkelijk aanpakken, ogenblikkelijk werken.

Leden: Isaac H. **Capriles**, Jean A. J. **Ellis**, Philip J. **Evertsz**, Willem van **Eijk**, Christoffel S. **Gorsira**, JP **Ez**, Dr. Dirk A. **IJsselstijn**, Emilio Lopez **Henriquez**, Henry E. **Kiès**, Ernesto C. **Martijn**, John **Menge**, Heins **Perlman**, Frederik A. **Vromans**, Carol N. **Winkel**.

II. Perscommissie, door middel van Coordinator Mr. Eduard Maurits Elias samenwerkend met de onder III te noemen Radio-commissie, als doel hebbend de propaganda in Curaçao, in Suriname, in Londen en de Verenigde Staten door middel van pers en brochures.

Leden: Constan **Casiano**, Dr. Johannes **Hartog**, Emilio Lopez **Henriquez**, Johan van de **Walle**.

III. Radio-commissie, door middel van Coordinator Mr. Eduard Maurits Elias samenwerkend met de onder II genoemde Pers-commissie en dezelfde doeleinden nastrevend als deze commissie. Leden: Arnold **Kreps**, Gerhard A. D. **Vissen**, Ir. Carel A. **Willemse**

IV. Culturele Commissie, die in Curaçao lezingen omtrent Suriname, en in Suriname lezingen omtrent Curaçao zal doen houden, verder materiaal aan de beide propaganda-commissies (onder II en III) zal verschaffen en de kunstuitingen in beide gebiedsdelen zal bekend maken.

Leden: Luitenant Kolonel Willem A. van der **Beek**, Dr. Christiaan J. H. **Engels**, Dr. Wyobojan **Goslinga**, Dr. Carl Friedrich **Gronemeijer**, Willem **Meijer**, George **Seppen**, John Horris **Sprockel**, Alexander Th. Ch. **Simoons**.

V. Religieuze en Sociale Commissie, die tot taak heeft de godsdienstige belangen in het algemeen te behartigen, de sociale toestanden hier en in Suriname zal bestuderen en de mogelijkheid van sociale verbeteringen in beide gebiedsdelen zal bevorderen.

Leden: Pater Irenaeus A. de **Bruyn** O.P., Pater Wilibrordus M. **Brada** O.P., Rabbijn Isaac Jessurun **Cardozo**, Ds. Hendrik W. **Eldermans**, Dr. Moizes F. da Costa **Gomez**, Willem F. M. **Lampe**, Ds. Carel Th. **Steenstra**, Dr. Richard J. **Wix**.

De leden, aldus Voorzitter Desertine, zullen papieren thuis gezonden krijgen, waarop alles vermeld staat. Over de werkzaamheden van de verschillende commissies zal nog nader worden gesproken, doch ten aanzien van Commissie I (economische zaken) ontvouwt Dr. Desertine reeds terstond zijn denkbeelden:

TWEEDE REDE DESERTINE.

Verschillende malen zijn er pogingen in het werk gesteld om het goederenverkeer tussen Suriname en Curaçao te stimuleren, doch even zovele malen zijn deze pogingen mislukt.

Verscheidene jaren was de Curaçaose firma E. & G. Martijn vertegenwoordigster in dit gebiedsdeel van de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Paramaribo en wel met de taak belast het handelsverkeer tussen beide gebiedsdelen te bevorderen. Volgens verkregen inlichtingen heeft deze firma haar uiterste best gedaan, doch de organisatie van de Surinaamse exporthandel was zo bedroevend slecht, dat het beoogde doel nimmer bereikt kon worden. Herhaaldelijk waren er klachten, dat men van Surinaamse zijde orders niet op tijd verzond of wel helemaal niet uitvoerde, of ook wel niet volgens monster leverde enz., enz. Hierbij zij opgemerkt, dat in verschillende gevallen ook de Curaçaose koopman niet vrij van schuld of nalatigheid te pleiten was.

Nadat het agentschap van de firma Martijn werd opgeheven, bleef Suriname enige tijd zonder vertegenwoordiger voor Curaçao, totdat het Departement van Landbouw Economische Zaken te Paramaribo zich voornaam wederom te trachten de export naar dit gebiedsdeel te bevorderen. Men dacht om door controle van de export in Suriname, eventuele klachten te kunnen ondervangen. Op Curaçao werd een vertegenwoordiger aangesteld in de persoon van den heer L. J. Terzol. Deze heer, geen ervaren handelsman, hij was namelijk instrumentmaker bij de C.P.I.M., ging zich echter ook bezig houden met andere zaken dan alleen met het op de markt brengen van Surinaamse artikelen. De zaken mislukten, met het gevolg, dat het Gouvernement van Suriname ruim *f* 20.000.— verloor. Na deze treurige ervaring, bleef Suriname wederom enige tijd zonder vertegenwoordiger in Curaçao.

Toen de oorlog in Mei 1940 ook over Nederland kwam, kwam Suriname diep in de put te zitten. **Dat gebiedsdeel genoot niet alleen een jaarlijkse subsidie van ruim 3 millioen gulden van het Moederland**, doch ook het grootste deel van zijn export vond plaats naar Nederland. Het voornaamste geëxporteerde product was koffie, die via Amsterdam een afzet vond in de Scandinavische landen. De zure smaak van de Surinaamse koffie schijnt slechts in deze landen gewild te zijn; andere landen prefereren de z.g. „soft" qualiteit boven de Surinaamse „hard" qualiteit (gefluister onder de aanwezigen: ik houd er helemaal niet van, jij?).

Het tweede belangrijke exportproduct was **paalhout**, dat in het biezonder naar Nederland ging en o.m. bij de Zuiderzeewerken werd gebruikt.

Het derde exportproduct was **suiker**, die eveneens in Nederland haar afzet vond. (De oogsten 1940 en 1941 zijn door Engeland opgekocht.)

Het vierde product betrof het artikel **rijst**. De rijstexport, ongeveer 9000 ton jaarlijks, vond voornamelijk plaats naar de Franse Antillen, welk export na de val van Frankrijk stil kwam te liggen.

Als vijfde exportproduct kan **goud** worden genoemd, terwijl tenslotte de export van **balata** het land ook van vreemde deviezen voorzag.

Hiervoren is niet genoemd de export van **bauxiet**, aangezien men in Suriname deze export meer een Amerikaanse aangelegenheid vindt, niettegenstaande het feit, dat deze industrie het land veel dollardeviezen verstrekt in de vorm van lonen, exploitatierechten, scheepsgelden enz.

Ook is niet genoemd de **citruscultuur**, een cultuur waarop men in 1940 alle hoop gevestigd had en welker producten zeer zeker in Curaçao een goede afzet kunnen vinden.

De Missie De Graaf en Van der Voet.

In de maand Juli van het jaar 1940 arriveerden hier op dit eiland de heren C. P. de Graaf en A. van der Voet, leden van de Surinaamse Kamer van Koophandel. Deze heren kwamen als vertegenwoordigers van de Surinaamse handel en noemden hun missie naar Curaçao een missie van „Ambassadors of Goodwill". Over de door deze heren gedane voorstellen wordt hieronder nader ingegaan.

In December van hetzelfde jaar bezocht de heer J. D. Oppenheim, tuinbouwconsulent in Suriname, dit gebiedsdeel, met het speciale doel de mogelijkheid van afzet van Surinaamse citrusproducten te bestuderen, doch voor zover bekend, is de export van Surinaamse citrusproducten na het bezoek van den heer Oppenheim niet bijster veel toegenomen, mede wegens mislukking van de oogst in dit seizoen vanwege een grote droogte.

Hiermede zijn in zeer grote trekken de handelsrelaties Curaçao — Suriname gegeven, alsook een schets van de economische toestand van dat gebiedsdeel in het jaar 1940.

In het jaar 1941 is de handel van Curaçao met Suriname aardig toegenomen en heeft ons zustergebiedsdeel bijvoorbeeld de rijstmarkt van Curaçao bijna geheel veroverd.

Heins Perlman had geluk.

Daarnaast is het den heer Heins Perlman, die in December 1940 tot tijdelijk vertegenwoordiger van het Departement Landbouw Economische Zaken in Suriname benoemd was, gelukt, een aardige afzet van andere Surinaamse landbouwproducten te verkrijgen, doch bij lange na niet voldoende om van een verinnigd handelsverkeer te kunnen spreken. Er kan nog veel en veel meer worden bereikt en om het beoogde doel te bereiken, zal, zowel van Curaçaose als van Surinaamse zijde, vooral van Curaçaose zijde, offers moeten worden gebracht.

Economische toestand van Suriname verbeterd.

De huidige economische toestand van Suriname is, naar de tegenwoordige dagbladberichten op te maken, zeer verbeterd. Het bauxietbedrijf is en wordt nog meer uitgebreid. Zoals algemeen bekend, is de Nederlandse Billiton Maatschappij ook in het bauxietbedrijf in Suriname aan het werk getogen en hebben 2 Curaçaose maatschappijen, nl. de Maatschappij voor Havenwerken en de N.V. Combinatie Pletterij-Nederhorst belangrijke opdrachten van de Billiton Maatschappij gekregen. Exporten van verschillende andere artikelen schijnen toe te nemen, terwijl ook door de aankomst der Amerikaanse troepen in Suriname, het niet onmogelijk is, dat de welvaart van het land zal toenemen. Deze gelukkige lotsverbetering van Suriname meent evenwel nog niet, dat de twee gebiedsdelen nu geen toenadering met elkaar behoeven te zoeken, integendeel, verinniging der handelsbetrekkingen blijft een gebiedende eis, niet alleen wegens het streven naar meer Nederlands saamhorigheidsgevoel, doch ook vanwege een economische noodzaak in de naaste toekomst.

De spreker heeft zorgen omtrent voedselaanvoer.

Uit de Curaçaose dagbladen heeft men kunnen lezen, dat onze Kamer van Koophandel van mening is, dat zolang er scheepvaartverbindingen zijn, geen bezorgdheid bij de Kamer bestaat omtrent ons voedselaanvoer. Doch is dit allemaal wel zo zeker?

Geconserveerde levensmiddelen bijvoorbeeld, t.w. blikwaren, zullen waarschijnlijk in de naaste toekomst moeilijk verkrijgbaar zijn, niet alleen vanwege een gebrek aan tin, doch ook vanwege het feit, dat de Amerikaanse Regering grote hoeveelheden blikwaren opkoopt voor leger en vloot.

In de plaatselijke pers zijn een 2-tal rapporten verschenen van den secretaris van de Kamer van Koophandel, waarin een ruw beeld wordt gegeven van Curaçao's moeilijkheden in de naaste toekomst op economisch gebied. Men is zich hier thans nog niet van bewust wat een totale oorlog betekent en men wil zo weinig mogelijk aan de gevolgen van zo'n oorlog denken. Al zullen wij in zake onze eerste levensbehoeften ons misschien voor de eerste tijd geen zorgen behoeven te maken, niet uit het oog mag worden verloren, dat na deze oorlog het vasteland van Europa grote hoeveelheden levensmiddelen zal vragen van de landen, waarmede Curaçao thans handelsbetrekkingen onderhoudt. Een terugblik in de geschiedenis doet zien, dat in dit gebiedsdeel **een bureau voor voedselvoorziening werd ingesteld onder leiding van den heer August George Statius Muller in de maand September van het jaar 1919, dus na de wapenstilstand. Het is zeker niet onmogelijk, dat de geschiedenis zich nogmaals zal herhalen.**

De heren De Graaf en Van der Voet hebben voor Curaçaose koopmansogen drastische maatregelen, t.w. een contingentenstelsel, voorgesteld, om de handel tussen beide Nederlandse gebiedsdelen te bevorderen. Het is inderdaad waar, dat zeer vele problemen zullen oprijzen, in het geval zulk een stelsel van kracht zal worden. Het is mijns inziens de taak van de economische commissie van het Comité Suriname — Curaçao, om deze problemen te bestuderen en maatregelen in overweging te geven, die enerzijds de handelsbetrekkingen, zoveel mogelijk zullen doen toenemen, doch anderzijds de nadelen, die aan zulk een handelspolitieke maatregel kleven, zo gering mogelijk doen zijn.

Verliest vooral niet uit het oog, dat een thans genomen maatregel, niettegenstaande huidige nadelen in de naaste toekomst vele vruchten zal kunnen afwerpen.

In het rapport van de heren De Graaf en Van der Voet, dat afgedrukt is in het jaarverslag 1940 van de Kamer van Koophandel, wordt de zeer billijke eis gesteld, dat Curaçao aan Suriname de garantie geve, dat het in de toekomst in de eerste plaats in Suriname orders zal plaatsen, wil dat gebiedsdeel zich gaan instellen op meer export naar Curaçao. **Op zijn beurt zal Suriname ook meer van Curaçao moeten betrekken.** Indien aan deze twee voorwaarden voldaan worde, dan komt er een automatische oplossing van het scheepvaartprobleem, want, indien de schepen op de uit- en thuisreis voldoende lading kunnen krijgen, dan worden de resp. vrachten goedkoop en de verbinding rendabel voor de betrokken scheepvaartmaatschappij.

Een vruchtbaar terrein van studie ligt open voor de betrokken commissie **en deze studie dient snel ter hand te worden genomen, evenals ook de maatregelen vlug genomen moeten worden**, die de Commissie eventueel aan het Bestuur van Curaçao voor uitvoering in overweging zal geven. De tijd gaat snel en spoed is geboden in het belang van beide partijen.

Abonneren op Surinaamse couranten?

Na het uitspreken van de krachtige rede des voorzitters wordt de rondvraag gehouden. Lid George Seppen meent, dat een abonnement op de Surinaamse couranten van belang is. Coordinator Eduard M. Elias antwoordt hierop, dat vanwege de Gouvernementspersdienst in beide gebiedsdelen maandelijks een persoverzicht wordt opgesteld, dat gestencild den leden voortaan zal worden toegezonden. De Heer Seppen is daarmede niet tevreden, men moet de gehele courant zien, en Dr. Wix valt hem bij. Hoe kan men oordelen, aldus de Doctor, wanneer men de couranten niet kent. Perschef Elias doet hierop zijn best de leden ervan te overtuigen dat werkelijk al het belangrijke in de overzichten staat. Overste Willem A. van der Beek stelt uitwisseling van ruilexemplaren voor en Directeur Meijer vraagt of ook advertenties in de overzichten verwerkt zullen worden. Meester Elias stelt allen gerust te dezen aanzien, doch Voorzitter Desertine stelt vast, dat 1) de overzichten zullen worden rondgezonden, 2) de couranten voor wie er om vraagt beschikbaar zullen zijn bij het Dagelijks Bestuur.

Droevig verschijnsel.

Perschef Elias heeft dan nog „een ernstige zaak". Een droevig verschijnsel noemt hij het, dat van de beide propaganda-commissies allen op één na (Kreps) aanwezig zijn en die ene afwezige bericht heeft gezonden, dat van de religieuze en sociale commissie 8 aanwezig zijn en Ds. Kroeze bericht van verhindering heeft gezonden, dat van de 8 leden van de culturele commissie 6 aanwezig zijn en de beide afwezigen bericht van verhindering hebben ingezonden, maar dat van de belangrijkste commissie, die van economische zaken, welke 13 leden telt, slechts 5 aanwezig zijn en van de 8 afwezigen 6 totaal niets van zich hebben laten horen. Dr. Desertine merkt op, dat misschien de convocatie op korte termijn (Maandagavond door de leden ontvangen) hiervan de oorzaak is, doch dat de verhindering toch ten minste wel de courtoisie hadden mogen hebben om bericht van verhindering te zenden. Het Dagelijks Bestuur zal in dit opzicht maatregelen treffen.

[Secretaris, Elias deelde voor het ter perse gaan van dit nummer mede nog van enkele afwezigen later een telefoontje te hebben gehad.]

Pater de Bruyn zegt, dat hij als „bedienaar van de godsdienst" toch wel kan begrijpen van hoe groot belang de economische commissie is. Toch noemt hij het een verheugend verschijnsel, dat hem uit de besprekingen wel gebleken is, dat men de toenadering van de beide gebiedsdelen niet alleen door economische middelen wil trachten na te streven, maar dat men inziet, dat eerst voordelen bij beide volken moeten worden weggenomen, dat de beide volken geestelijk dichter tot elkander moeten worden gebracht, dat cultureel, sociaal en godsdienstig eerst de beide volken elkander moeten leren verstaan. Uit de woorden van Meester Elias, aldus de Pater, zie ik, hoe treurig het ook zij, dat de leden van de economische commissie zo achterwege bleven, toch dat men dit heeft ingezien, dat bij de aanwezigen dit besef is wakker geworden. Schitterend noemt de Pater het, dat men bij de samenstelling van het Comité aan deze factor heeft gedacht. Dit komt de geestelijke herbewapening naderbij, waarover Hare Majesteit de Koningin toch zo warm gesproken heeft. Ik meen, aldus Pater de Bruyn, met deze woorden toch aan Meester Elias een hart onder de riem te mogen steken.

Ingenieur Carel A. Willemse wenst inlichtingen over de beide propaganda-commissies. Dr. Desertine geeft die door uiteen te zetten, hoe beide commissies haar eigen terrein bestrijken en door Coordinator Elias worden bijeen gehouden.

Eigen Comité op Aruba in oprichting.

Ten aanzien van Aruba worden vijf namen genoemd, die men ons verzocht nog niet in de courant te zetten, omdat deze heren nog gevraagd moeten worden. De bedoeling is aan het Arubaanse comité een min of meer zelfstandig karakter te geven. Lid Simoons die vraagt of er — de vijf genoemde heren zijn allen Arubanen — ook geen Surinamers in het Arubaanse comité moeten zitten, krijgt daarop de uitnodiging een voordracht in te dienen.

Coördinerende functie van voorzitter en secretaris.

Lid Seppen tenslotte, die met belangstelling gehoord heeft van de coordinatie tussen de beide propaganda-commissies, meent, dat een soortgelijke regeling dient te worden getrokken ten aanzien van de culturele en godsdienstig-sociale commissies.

Ook die zullen elkander vaak raken. De Voorzitter meent, dat een coordinator voor deze commissies niet nodig is en dat de Voorzitter en de Secretaris deze functie op zich zullen nemen.

Alle aanwezigen namen hun benoeming in de verschillende commissies aan.

De Voorzitter, zichtbaar bang voor een autorit naar huis door de verduistering, urgeerde de sluiting van de vergadering, waarmede de anderen even bevreesd voor hun auto's, instemden.

INDIE VOERT OORLOG

HELFRICH AAN HET HOOFD.

Een Admiraal van de Koninklijke Nederlandse Marine volgde heden op in het commando over Noordamerikaanse en andere Geallieerde marinestrijdkrachten, die het rijke Oost Indië verdedigen, terwijl de Japanners sloegen naar de eens wakende sterkte van Singapore. De verandering in het commando geschiedde — gelijk officieel werd bekend gemaakt — door een vroeger nooit bekende ziekte van den Noordamerikaansen Admiraal Thomas C. Hart, 64 jaar, die vroeg te worden ontheven van zijn zware verplichtingen als Hoofd van de Gecombineerde vlootstrijdkrachten in het Westelijk deel van de Stille Oceaan. Tot de post, die hij sedert 17 Januari had bezet, werd nummer 2 in commando, Vice Admiraal C. E. L. Helfrich benoemd. Helfrich is 55 jaar oud en in Indië geboren. Aldus wordt hij Opperleider van de Geallieerde vlootstrategie aan de vooravond van wanhopige dagen, die voor de verdedigers van de eilanden aanbreken, dagen die misschien de meest bittere vlootgevechten van de oorlog tot nu toe zullen meebrengen.

Kundige waarnemers in de Verenigde Staten voorspelden, dat Helfrich in de bescherming van zijn vaderland ongetwijfeld een strategie zal volgen van „geen terugtrekkingen", terwijl hij tegelijkertijd echter zijn strijdmacht van Noordamerikaanse, Nederlandse en Britse oorlogsschepen bewaart om toe te slaan naar de Japanse indringers, slechts op die plaatsen, waar de meest effectieve klappen kunnen worden toegebracht. Grote vlootversterkingen, die nodig zijn om de overheersing van de Zuidzeeën te ontrukken van de Japanners, stromen thans klaarblijkelijk in het gebied van Australië en Nieuw Zeeland, waar een nieuw Noordamerikaans vlootcommando is gevestigd. Noordamerikaanse oorlogsschepen hebben slechts enkele dagen geleden Wellington bereikt. Of zij ook het gebied van Nederlands Oost Indië hebben bereikt, is niet bekend.

Ingeval de Japanners Singapore volkomen veroveren, zouden zijn de smalle Straat van Malakka kunnen oversteken naar Sumatra. Tegelijkertijd zouden zij de andere arm van hun grote nijptangbeweging kunnen zwaaien naar het belangrijke Java van het eiland Borneo uit. De zeegebieden, waarover de indringers zich moeten bewegen om hun veroveringen te gaan doen, zijn bezaaid met kleine baaien en inhammen, van waaruit waarschijnlijk kleine verdedigende zeestrijdkrachten zullen kunnen schieten om de Japanse convooien te hinderen en een slag-en-ren-oorlog te voeren op hun gevechtseenheden. Helfrich wordt door den Noordamerikaansen marine-zegsman in Washington beschreven als een meester in die tactieken. Hij en zijn mede-officieren hebben lang een Japanse aanval verwacht.

Dientengevolge hebben zij volgens den zegsman een haast oneindige tijd doorgebracht met defensieve manoeuvres tussen hun eilanden, die zich uitbreiden over een afstand van 3100 mijl, van het Noordwestelijke punt van Sumatra tot het meest Oostelijke punt van Nieuw Guinea (Washington, (AP) 11.2).

VAN KLEFFENS OVER VICE-ADMIRAAL HELFRICH.

Minister Eelco Nicolaas van Kleffens heeft aan een noenmaal van de Overseas Pressclub gezegd, dat vice-admiraal Helfrich een typische exponent is van de oude aanvals-tradities der Nederlandse Marine, welke tradities sedert 10 Mei 1940 voortdurend in practijk zijn gebracht. „Ik ben er zeker van, dat iedere schade, die aan de Japanners kan worden toegebracht, zal worden toegebracht en dit wel op de krachtigste wijze."

Over Indië: „Het grootste deel onzer strijdkrachten is op Java geconcentreerd, een zeer gemechaniseerd leger en de defensie maatregelen daar zijn bewonderenswaardig" (New York, G.P.D. 12.2).

COMMUNIQUÉ VAN BATAVIA.

Dinsdag en gisteren was er luchtalarm in Batavia en vijandelijke vliegtuigen vlogen over de stad. Waarschijnlijk was het slechts een verkenningsvlucht. In de buurt van Batavia werd een groep vrouwen en mannen, die in rijstvelden werkten, door machinegeweervuur beschoten.

De camouflage van Soerabaia is geheel voltooid, zelfs de zerken op de kerkhoven zijn in donkere kleur geschilderd. De grote winkels in Batavia hebben grote schuilplaatsen, zowel voor personeel als bezoekers. Overal staan eerste hulpposten gereed, meer dan 1500 draagbaren zijn over de wijken der inlanders verspreid, evenals een grote hoeveelheid brandblusmateriaal. Een bewijs van de grote waardering bij de Geallieerde strijdkrachten voor de rijdende cantines in een dankbrief aan een jonge cantine-helpster bij een cadeautje: „Long live your charming country, people and hospitality."

Het militaire communiqué maakt alleen melding van verkenningsvluchten door den vijand boven verschillende delen van de Archipel (Batavia, G.P.D. 12.2).

JAPANSE KRUISERS GEZONKEN

Officieel wordt medegedeeld, dat een vijandelijke kruiser op 2 Februari op een mijnenveld, dat door de Nederlandse marine voor de haven van Ambon was gelegd, is gelopen en gezonken is. Op 3 Februari is een Japanse duikboot, die onder water voer op een Nederlandse mijn gelopen en, met een geweldige explosie, gezonken. Op 5 Februari is een tweede Japanse kruiser weer op een mijn gelopen en na zes hevige ontploffingen eveneens gezonken. Een derde Japanse kruiser is door de 15 cm. kustbatterijen van Ambon — op 1 Februari — naar de kelder gejaagd (Batavia, G.P.D. 12.2)

JAPANSE BOMMENWERPERS VERJAAGD.

Thans wordt bekend gemaakt, dat 18 Japanse bommenwerpers, die Maandag Malang trachtten te bereiken, door Geallieerde gevechtsvliegen zijn verjaagd (Batavia, G.P.D. 12.2).

DE ZUIZEE RAAD

De Londense „Zuidzee Raad" zal worden bijgestaan door een militaire commissie, waarin voor Nederland zullen zitting hebben de vice admiraals De Booy en Johannes Th. Fürstner (Londen, G.P.D. 12.2)

DE GROOTSTE BEDREIGING DER BESCHAVING.

Dr. Hubertus J. van Mook heeft hier een rede gehouden voor de Commonwealth Club. Hij zeide o.a: „Nederlands Indië heeft zich tegen de Japanse verlangens verzet niet om de grondstoffen, doch omdat er geen andere weg is om te ontkomen aan slavernij onder de brutaalste meesters ter wereld, omdat toegeven en onderwerping de grootste bedreiging der beschaving zou betekenen en de zekerheid van oorlogen in de toekomst, nog wreder en nog beestachtiger dan de huidige. Wanneer Azië onder de heerschappij der Japanners zou komen, dan zou dat betekenen de vernietiging van alle goede dingen, van alle emancipatie, die er tot stand is gebracht, het loslaten van verschrikkelijke horden en aanvang van een eeuw van roof, verkrachting en moord" (San Francisco, G.P.D. 11.2).

ONNODIGE BUREAUCRATIE.

De pers becritiseert de „onnodige bureaucratie", die gepaard gaat met de stichting van 2 oorlogsraden in Washington en Londen en drukt de vrees uit, dat „een grote hoop papier de resultaten zal verstikken"

De „Javabode" schrijft: „Zolang als wij denken de oorlog te kunnen winnen door twee spronken voorwaarts en één sprong achterwaarts te maken — de stichting van het hoge commando betekende twee sprongen voorwaarts en die van deze twee oorlogsraden is een sprong achterwaarts — zolang zal een geallieerde overwinning een vrome wens blijven. Zelfs een schitterende generaal als Archibald Wavell kan de oorlog niet winnen, wanneer wij in zijn beweging wordt belemmerd door de creatie van zulk een gecompliceerd mechanisme. De geest der bureaucratie moet worden vernietigd, voor wij er zelfs maar aan kunnen denken den vijand te vernietigen".

CURACAO.

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs 9157
2e prijs 6518
3e prijs 6800

EXAMEN MACHINE SCHRIJVEN.

Geslaagd: Mej. Armida Felida en Selma Esteba.

RADIO-BERLIJN OVER CURAÇAO.

Dinsdagavond jl. heeft Radio-Berlijn aan al wie het horen wilde medegedeeld, wat Woensdag op Curaçao zou plaats vinden. Dinsdagmorgen werd ons door den censor medegedeeld te zwijgen. Dit doen wij, zij het onder uitdrukkelijk protest, dat hier „sur nous, sans nous et chez nous" allerbelangrijkste beslissingen worden genomen, a) zonder dat het eigen volk van Curaçao erin medebeslist (hùn land is het hier toch zeker), b) terwijl deze beslissingen geheim moeten blijven, zelfs voor het eigen volk, voor wie het gebeurde allerzwaarst zal gelden (o.a. op zedelijk gebied).

AP-telegrammen, die hier niet gepubliceerd mogen worden, worden vandaag overal ter wereld — buiten Curaçao — wel gelezen.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **St. Thomas Kring:** Morgen, Vrijdag, houdt de Sint Thomaskring om 20 uur een vergadering in het Zeemanshuis. De heer Ernesto Martijn zal spreken over: De mogelijkheden voor de Curaçaose ontwikkelde jeugd in de handel van dit eiland.

IETS VOOR CURAÇAO?

Het probleem de bevolking gedurende luchtaanvallen van goed drinkwater te voorzien, schijnt opgelost te zijn door Prof. Mom uit Bandoeng, die een toestel heeft uitgevonden, dat het vereiste water volslagen schoon en bacterievrij maakt in 10 minuten. De machine zal niet duur zijn.

CHEQUE-KOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop.
Batavia	99.50	100.50
Paramaribo	99.50	100.50
Caracas	51.75	54.—
New York	1.8850	1.9050
Londen	7.55	7.65
Zürich	—	47.—

WERELDNIEUWS.

RUSSEN VEROVEREN NOG 46 PLAATSEN VOOR LENINGRAD.

De Russen, die strijden in een der ergste sneeuwstormen van de winter hebben, naar vermeld, rond Leningrad de nazies uit nog 46 versterkte punten verdreven aan hun bestookte belegeringslinie. Aan het Zuidelijk einde van het front heeft het Russische garnizoen van de vlootbasis Sebastopol op de Krim volgens „Rode Ster" de Duitsers een mijl teruggedreven bij een bajonetcharge (Moskou, (AP) 11.2).

DE RUSSEN MAKEN NOG STEEDS VOORTGANG.

Berichten van het front delen mede dat de soldaten van het Rode leger, die voorwaarts rukken door dorpen en punten, welke door de Duitsers voor de winter versterkt zijn, vechten met de kreet: „Wij gaan in de slag voor Wit Rusland".

Een afdeling van het Rode leger rapporteerde, dat men 900 Duitse soldaten gedood heeft in een sector en vervolgens is doorgetrokken naar een tweede sector waar men een bataljon ontmoette, waarvan 180 gedood werden en de rest uiteengeslagen werd. Een sterk punt in het Zuid-Westen werd veroverd na straatgevechten waarbij 5 Duitse tegenaanvallen werden afgeslagen (Moskou, (AP) 11.2).

NIEUWS VAN OVERAL.

— **New York:** Berichten, die uit Europa ontvangen worden, geven te kennen, dat de Vichy-Regering zich keert naar een samenwerking met Duitsland door Hitler te helpen om voorbereidingen te treffen voor zijn lente-offensief tegen de democratieën. Hoewel Franco en Salazar, naar men meent, een methode zoeken om een verwikkeling te ontkomen in het verwachte Duitse lente-offensief, wordt gemeld, dat Frankrijk een andere richting inslaat. Naar men zegt, zouden de laatste eisen aan Pétain zijn om duizend locomotieven met personeel te leveren alsmede een groot aantal paarden. Naar vermeld, is dit verzoek ingewilligd.

— **Rangoon:** Het communiqué van Rangoen deelt mede, dat de Japanners gisteravond met een grote strijdmacht in boten geland zijn ten Noord-Westen van Martaban. Hevige verliezen werden aan hen toegebracht. Men gelooft, dat Martaban thans in de handen van den vijand is. De Britten hebben een tegenactie ondernomen en hoewel de situatie nog critiek is, gelooft men, dat die in bedwang is en de posities nog intact zijn. Chinese eenheden, die opereren nabij de grens van Indo-China zijn eergisteren in contact gekomen met Thaitroepen. Laatstgenoemden trokken zich terug met achterlating van 30 doden.

— **Moskou:** Russische ski-troepen hebben een verrassingsaanval uitgevoerd door de sneeuwstorm 9 mijl achter de hoofdlinies van de Duitsers en het dorp Maklachi veroverd op 50 mijl ten Noorden van Bryansk. De 216e Duitse divisie infanterie, die zich terugtrok door het dorp, werd verslagen en de ski-troepen hielden het dorp 4 dagen lang tot versterkingen arriveerden.

— **Moskou:** Russische guerilla's hebben in het gebied rond Leningrad in Januari volgens onvolledige gegevens 1400 nazie-soldaten en 62 officieren gedood. 8 Opslagplaatsen voor ammunitie en verschillende treinen werden in de achterhoede van den vijand opgeblazen.

— **Londen:** De radio van Vichy zeide in een bericht uit Tokio, dat alle buitenwijken van Singapore, waaronder de handelshaven, in handen van de Japanners zijn.

— **Londen:** Hedenmorgen om 11.15 uur is Londen nog steeds in verbinding met Singapore. De kabel- en draadloze stations zenden en ontvangen nog steeds telegrammen hoewel de berichtgeving traag is.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Tokio:** Het Keizerlijke Japanse Hoofdkwartier deelt mede, dat de Japanse troepen de volkomen heerschappij hebben gewonnen over de voornaamste defensiefortificaties van het eiland Singapore na gisteren diep te zijn doorgedrongen in de Britse posities uit de richting van Bukit Timah, ten Noord-Westen van de stad Singapore. Het communiqué, dat op Donderdag om 12.20 uur werd uitgegeven, zeide: „Hedenmorgen hebben sterke eenheden van het Japanse leger, bijgestaan door de luchtmacht, machtige opruimingsoperaties geopend om de Britse weerstand rond de waterreservoirs in het centrale deel van het eiland te verpletteren. Intussen deelt Domei mede, dat Japanse vliegtuigen een vloot van 25 koopvaardijschepen in de haven van Singapore hebben aangevallen en dat voltreffers werden geplaatst op 10 schepen. Zonder weerstand van Britse vliegtuigen bestoken de Japanse toestellen de fortificaties te Changi, op het eiland Blakang Mati en te Pasir Panjang.

— **Vichy:** De Noordamerikaanse Ambassadeur William D. Leahy confereerde voor de derde maal binnen 10 dagen met Maarschalk Henri Philippe Pétain en Admiraal Jean François Darlan.

— **Londen:** Een Britse commentator deelde mede, dat de Britse linies op Singapore hedenmiddag om 16.30 uur G.M.T. ruwweg lopen van de vlootbasis over het eiland naar Pasir Panjang. Deze defensieve linie was het laatste officiële nieuws betreffende de positie van Singapore. De zegsman verklaarde echter, dat de situatie voortdurend verandert en misschien op dit ogenblik weer anders is. Deze linies geven te kennen, dat ongeveer de helft van het eiland thans in Japanse handen is.

— **Caïro:** Britse mobiele colonnes en patrouilles zetten de agressieve operaties voort tegen den vijand in het algemene gebied van El Gazala-Tmimi-Mekili.

— **Tokio:** Het Keizerlijke Japanse Hoofdkwartier deelt mede, dat een Japanse landingsgroep de bezetting van Makassar, de hoofdstad van het Nederlandse eiland Celebes, voltooid heeft.

— **Londen:** De radio van Rome deelde mede, dat volgens bericht uit Tokio de Japanse vlag wappert op het Raffles Plein in het centrum van Singapore.

— **New York:** Om 9.30 uur hedenmorgen deelde de Japanse radio mede, dat de Japanse strijdkrachten in de Noordwestelijke buitenwijken van de stad Singapore een offensief hebben geopend op de overgebleven Britse troepen in de stad.

— **Batavia:** Geallieerde vliegtuigen schoten 4 Japanse vliegtuigen neer boven de Java Zee. Nabij het eiland Celebes werd bij maanlicht ook een aanval gedaan op een Japans vliegdekschip. Resultaten worden niet gemeld.

— **Berlijn:** Hitler sprak bij de begrafenis van Fritz Todt. De radio van Berlijn gaf een reportage van de begrafenis.

— **Londen:** De Britse luchtmacht viel in de nacht Mannheim aan. Ook werden aanvallen gedaan op de dokken te Le Havre en Brest.

Een laat binnen gekomen berichtje uit Tokio zegt, dat de straatgevechten in Singapore al ten einde lopen, en dat grote gedeelten van de handelshaven in Japanse handen zijn. Uit Londen deelt men mede, dat het Britse garnizoen in Singapore heden 4 wanhopige tegenaanvallen uitvoerde, waarvan er een met succes bekroond werd, doch de drie andere faalden.

Nederland.

TREUR NIET, O ROTTERDAM.

Treur niet, o Rotterdam, om wat zo
wreed verging.
Staar niet met tranen op de zwart
gebrande stenen
Het is de geest, die alles is, de geest,
die in ons bleef:
Dus laat de oude stenen van Weena
wenen!
De grond is omgeploegd, wij zien de
doodse voren,
Maar reeds wordt er gezaaid, waar
nieuwe oogst ontspringt,
Wij zijn 't geslag, dat werken zal met
ongebroken krachten
En dat zijn daden met Erasmus' geest
omringt
Eens rijst een nieuwe stad met ruime
frisse straten,
Met parken en gazons, vol licht en
zonneschijn.
Het nieuwe leven bloeit omhoog op
de ruïnes,
Laat los uw doden, die nu eeuwig zijn.
De schepen keren weer met rijke oogst
bevracht,
De Maas blijft immer naar de ruime
zeeën stromen.
En wij staan klaar: God geve ons de
kracht!
Erasmus! Keer uw blad en laat de
lente komen.

(Ingesloten in een brief uit Nederland te New York ontvangen door de „Knickerbocker").

EEN SLECHT VADERLANDER.

Drie rechters van het Britse High Court weigerden Jean Jacques Amands Nederlands staatsburger, tegen borgstelling vrij te laten. Amands was voor Nederlandse militaire dienst in Engeland opgeroepen, hij meldde zich aan, doch keerde na een verlof niet terug, aanvoerende, dat hij tot het verrichten van dienstplicht niet kon worden gedwongen.

KATHOLIEKE EN PROTESTANTSE SPORTBONDEN WORDEN OPGEHEVEN.

Het „Utrechts Dagblad" (12 Januari) deelt mede, dat de voorzitter van het Nederlandse Gymnastiekverbond, De Graaf in „Het Turnblad" aankondigt, dat na 2 Februari alle Nederlandse sportclubs en organisaties zich moeten hebben aangesloten bij de „Nationale Sport-organisatie". De Nationale Federatie van Rooms Katholieke Sportbonden en de Nederlandse Christelijke Gymnastiek Unie hadden geweigerd aan de fusie deel te nemen en — zo zegt het U.D. — „zij zullen daarvan nu de consequentie moeten dragen". Deze consequentie, in nazietaal, is: zij zullen worden opgeheven.

PARTIJDIGE POLITIE.

In de Nederlandse kranten staat een advertentie, waarin de „regeringscommissaris voor de reorganisatie der Nederlandse politie" sollicitanten oproept voor politiële functies; daar de politiemacht sterk uitgebreid zal worden. De volgende eisen worden gesteld: geen joods bloed; kennis van de Duitse taal; bereidheid tot medewerking aan de wederopbouw van de Nederlandse staat; loyaliteit jegens de bezettende overheid.

DE ONDERWIJZERS WEREN ZICH.

„De tegenstand in de Nederlandse scholen tegen het nationaal-socialisme is sterker dan ooit", protesteert het „Nationale Dagblad" (10 Januari); „er zijn onderwijzers en leraren, die er toe medewerken, dat het schoolleven van de N.S.B.-jeugd zo moeilijk mogelijk wordt gemaakt en het N.S.B.-blad „De Stormvlag", dat naar de scholen wordt gestuurd, wordt dikwijls met toestemming der leraren openlijk aan stukken gescheurd."

VERLIES.

Uit Nederland wordt het overlijden gemeld van den schrijver **Reinier van Genderen Stort.** Dit is een verlies voor de Nederlandse hedendaagse letterkunde. Velen, ook in Curaçao, zullen zich Storts werken herinneren. Vooral zijn „Kleine Inez", maakte veel indruk. Al behoorde Van Genderen Stort, zelfs in de eigen tijd, niet tot de grote schrijvers men kon in hem een fijn, zacht, ietwat vermoeid fin de siècle talent waarderen. Over zijn rustige, versluierde stijl en weergeving van sfeer, lag een weemoed, die wellicht voortkwam uit des schrijvers invaliditeit: hij was blind.

AUTOMATISCH UITGESCHAKELD.

De nieuwe, dikkere zinken dubbeltjes en kwartjes hebben niet minder dan 26.000 automaten voor sigaretten, levensmiddelen, snoepgoed enz., onbruikbaar gemaakt.

OMGEKOMEN.

Onlangs is gemeld, dat de Japanners een passagiersvliegtuig van de K.N.I.L.M. hebben neergeschoten en dat daarbij 5 mensen de dood vonden. De 3 omgekomen leden van de bemanning heetten: C. van Katen (piloot-kapitein); F. Ruyter (radio-operateur) en J. Doornoop (werktuigkundige). De namen der beide omgekomen passagiers zijn nog niet bekend.

IN DE NAAM DES VREDES.

Rooms-Katholieken noemen N.S.B.-ers bij voorkeur verraders.

Een 69-jarige dame moest terecht staan voor den Haagsen vredesrechter, den N.S.B.'er Mr. Sluyters, omdat zij haar buurman „verrader" had genoemd. Toen bleek, dat de verdachte Rooms Katholiek was, merkte de rechter op, dat veel verdachten die N.S.B.'ers „verraders" noemden, Rooms Katholiek blijken te zijn en hij voegde hieraan toe: „Dat is het opmerkelijke resultaat van de houding der r.k. geestelijkheid. Wanneer dit het resultaat is van de Bisschoppelijke zendbrief, dan verdient die brief geen gelukwens.".

Diezelfde rechter veroordeelde een meisje van 21 jaar tot ƒ 50.— boete of 25 dagen hechtenis, omdat zij N.S.B.'er Mr. Van Genechten, toen zij hem passeerde in het gezicht keek en „bah" zei. Procureur-Generaal Van Genechten had de zaak zelf aangebracht.

EEN DUITS THEATER.

Arthur Seyss Inquart heeft de stichting bevolen van een Duits theater in Nederland, dat in Den Haag zal worden gevestigd en in September zal worden geopend. Er wordt, als een soort verontschuldiging, bij gezegd, dat dit theater het Nederlandse toneelleven geen concurrentie zal aandoen.

OVERLEDEN.

Het overlijden wordt gemeld van: **J. H. Volten,** oud-hoofdingenieur van landbouw in Nederlands Oost Indië (Den Haag, 81 jaar); **Frits Hooft,** chef-hofmeester Holland Amerika lijn (New York, 44 jaar); **P. van Vliet,** oud-lid der Tweede Kamer (Den Haag, 83 jaar); **prof. Dr. J. Chr. Franken,** hoogleraar in de theologische wijsbegeerte en psychologie (Utrecht, 50 jaar); **C. G. Daniels,** oud-generaal-majoor K.N.I.L. (74 jaar).

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Anton Mussert heeft tegenwoordig ook zijn „ridderorde", die aan „zeer verdienstelijke kameraden en kameraadskes" wordt uitgereikt: een medaille met het inschrift „strijd en offer".

— Benoemd: tot burgemeester van Amstenrade W. Henkes, cand. notaris te Wassenaar; tot burgemeester van Wittem H. H. Kousen, gemeente ambtenaar te Kerkrade; tot burgemeester van Beek G. J. P. Schmalbach te Vaals; tot burgemeester van Nieuwershagen J. H. J. Hoffman te Valkenburg.

— Het subsidie aan het Amsterdamse Concertgebouw-orkest is bepaald op ten hoogste ƒ 100.500.

— De bekende Sonsbeekweide te Arnhem, die 15 H.A. grasland beslaat, zal in werkverschaffing tot bouwland worden „gescheurd".

— Alle omroepbladen zijn tot een programmablad samengevoegd.

— Alle gedestilleerd zal in prijs worden verhoogd.

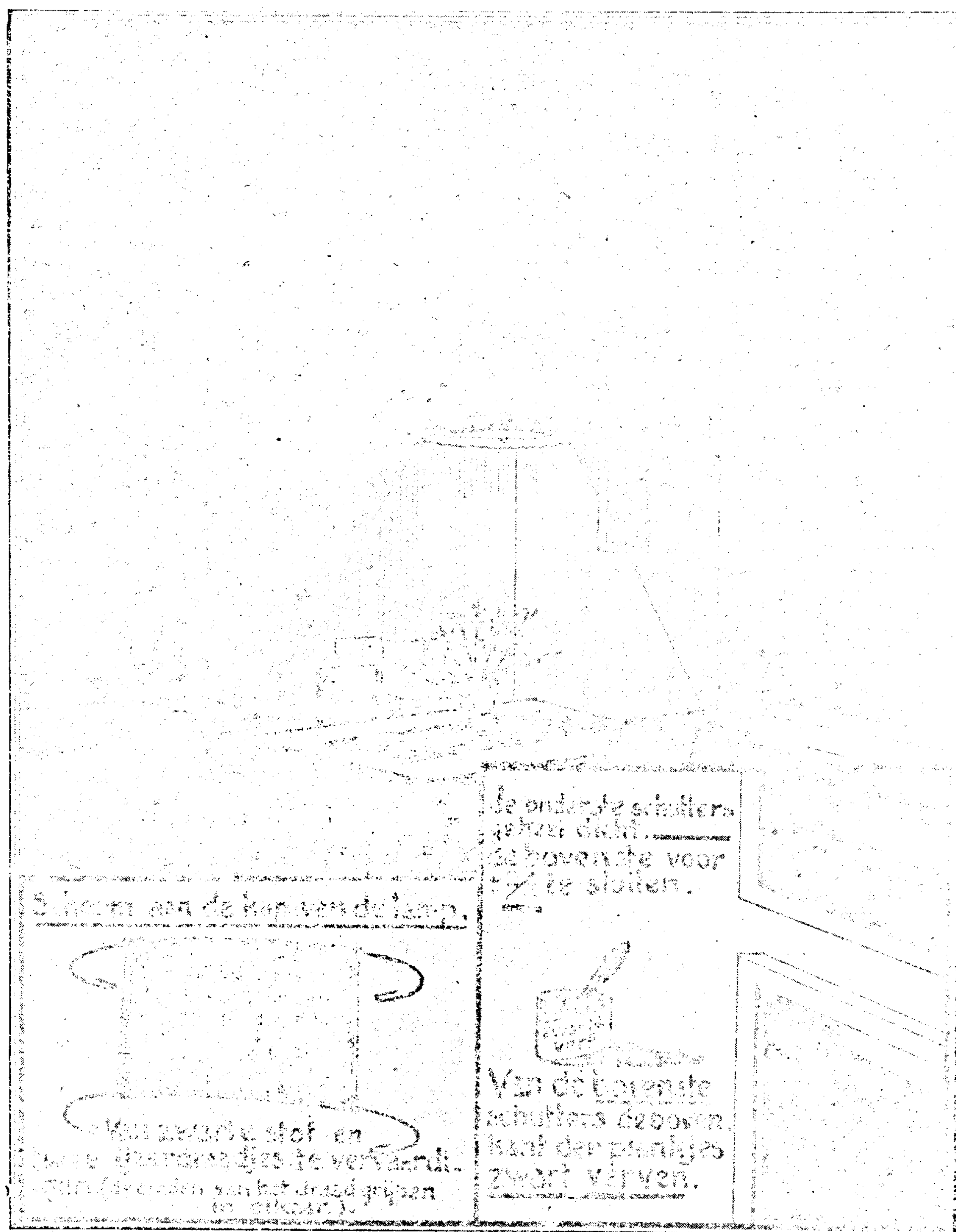
— Rhenen wordt een cultureel centrum: met de Cunerakerk als middelpunt zullen er jaarlijks uitvoering van de Matthaeuspassie worden gegeven.

— De directeur van de dienst der Stadsontwikkeling en volkshuisvesting te 's Gravenhage is op zijn verzoek eervol ontslagen; deze, **ir. P. Bakker Schut,** zal door den adjunct-directeur ir. H. E. Suyver worden opgevolgd.

— De Nederlandse afdeling van de Orde van Goede Tempelieren, die 4000 leden had, is op bevel der Duitsers ontbonden.

— De productie der Staatsmijnen in Limburg is aanmerkelijk verminderd. Men zoekt de oorzaak in het gebrek aan vet in het voedsel der mijnwerkers.

Zó is het goed · Houdt U aan de voorlichting.

EMMASTAD.

SOCIëTEIT „ASIENTO".

Dagschotels: Heden: Hutspot met klapstuk. Morgen: Nassi goreng.

Agenda:

Do. 12 Febr. 19.30 Comp. bilj. „C" kl.
20.00 Repetitie Toneelver. Emmastad.
Vr. 13 Febr. 19.30 Comp. bilj. „A" kl.
Ma. 16 Febr. 20.00 Rep. Toneelver. „Emmastad".
Di. 17 Febr. 19.30 Comp. bilj. „B" kl
Wo. 18 Febr. 19.30 Comp bilj hoofdkl.
Do. 18 Febr. 20.00 Vergadering C.L.T.B. In het repetitielokaal.

WACHTDIENSTEN: Do. 12 Feb.

Telegram Afdeling: Hr. Pons, tel. 675, Amalia van Solmslaan 13.

Shipping & Supplies: Hr. De Vlieger, tel. 244, Bernhardlaan 10.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Langras, tel. 710, W. de Zwijgerlaan 5.

Sportclub „Asiento": Vrijdag, 13 Februari as. voetbalwedstrijd tussen **Zeevaartschool en Asiento 2.** Aanvang 16.30 uur.

Comité Nederland: Zaterdag 21 Februari om 20:30 uur zal in de Sociëteit Asiento door de toneelvereniging Emmastad de première voor Curaçao worden gebracht van het toneelstuk **„De wrekende God",** welke voorstelling, evenals de volgende, g zal worden onder auspiciën Comité Nederland en waarvan ten bestemd zullen zijn tot st lening aan onze Oost.

De Wrekende God, toneelst bedrijven van den bekenden landsen auteur Eduard Veter een thriller van het beste soo

Naast de vele grappige p ontbreekt het dit werk niet aa zelmomenten, terwijl de spannin bij de ontknoping aan het eind stnk wijkt. Dengenen, die geen zenuwen hebben, wordt dan oo geraden zich tweemaal te bed alvorens met dezen Wrekende kennis te komen maken.

Aan het décor is ook dit maa biezondere aandacht besteed. verklappen, dat de hall van d van Sir Robert Highhill eerder klein museum van Afrikaanse kunst gelijkt, dan op de ontva van een van Engelands meest aanstaande ethnologische vorse ligt hierin reeds opgesloten, da verwachtingen hooggespannen zijn. Geen moeite is gespaard Myabese kunstschatten op tij Curaçaos overgebracht te krij

Zoals wij reeds meldden, dit boeiende toneelwerk, de pr waarvoor geen introductie is staan, op Zaterdag 21 Februari vinden, terwijl wij voor de vo voorstellingen naar de annonce courant verwijzen. De entreepr draagt ƒ 1,25 per persoon.

Landbouweconomie in Suriname

Van het Departement van Landbouw-Economische Zaken in Suriname ontvingen wij op 7 Februari 1942 het verslag over het jaar 1940, waaraan wij het volgende ontlenen:

Uitvoer.

In het vijfjarig tijdvak 1935/'39 bedroeg de **geldswaarde** der uitgevoerde landbouwproducten en die van de totale uitvoer van Suriname:

Jaren	Uitvoerwaarde landbouw producten	Waarde totale uitvoer
1935	1.432.547	3.916.742
1936	1.229.181	5.181.299
1937	1.650.912	7.613.210
1938	1.532.493	6.609.139
1939	1.455.132	7.959.210
Gemiddelde per jaar	1.460.053	6.255.920

In het jaar 1940 bedroegen de overeenkomstige cijfers respectievelijk: 643.459 7.872.410

Het aandeel der landbouwproducten in de totale uitvoer bedroeg in het tijdvak 1935/'39 gemiddeld 23.3%. In 1940 was het percentage 8.1 tegenover 18.3 in het vorig jaar.

Bij uitschakeling van het exportartikel bauxiet, dat meer dan 80% van de totale uitvoerwaarde in 1940 vertegenwoordigde, vinden wij voor het aandeelpercentage der landbouwproducten in dat jaar 42.3 tegenover 54.6 in het vorig jaar.

De totale uitvoerwaarde der landbouwproducten liep in 1940 terug tot slechts 46% van die in 1939.

De waardedaling bedroeg ƒ 791.673.

Verscheping naar Aruba en Curaçao.

Het reeds eerder overwogen vraagstuk van de vergroting van onze uitvoer naar het gebiedsdeel Curaçao trad in het verslagjaar sterk op de voorgrond door de uitbreiding van de oorlog in West-Europa en de bezetting van het Moederland.

Op verzoek van de Kamer van Koophandel en het Departement van Landbouw-Economische Zaken begaven de heren C. P. De Graaf, directeur der Curaçaose Handel Mij. en A. van der Voet, directeur der Handel Mij. A. van der Voet, zich naar Curaçao ter bevordering van onze handelsbetrekkingen met Curaçao. De reis heen en terug per vliegtuig per K.L.M. volbracht, duurde van 31 Juli tot 13 Augustus.

De taak der heren was te trachten:

a. weg te nemen de minder gunstige indruk, die Suriname op Curaçao had gewekt door niet nakoming van aangegane verplichtingen, door niet vervulling van gewekte verwachtingen bij levering van goederen overeenkomstig vooraf gezonden monsters of gegeven beschrijvingen;

b. te wijzen op de economische nood, waarin Suriname thans is gekomen als gevolg van het wegvallen van de export en de onzekerheid met betrekking tot de mate van hulpverlening door de Nederlandse Regering in de vorm van subsidie voor de instandhouding van de Surinaamse Staatshuishouding, waardoor het Bestuur moest overgaan tot het nemen van vele maatregelen, welke diep in het economische leven van Suriname grijpen;

c. middelen te beramen en richtlijnen aan te geven, welke een verbetering in het goederenverkeer tussen beide gebiedsdelen zouden kunnen stimuleren, en een ander meer gericht op de toekomst, waardoor Suriname zich zou kunnen instellen op de levering van verschillende artikelen en producten;

d. onmiddellijk leverbare goederen op Curaçao te verkopen, zich daarbij echter beperkend tot die artikelen, waarvan ook inderdaad levering van te voren vast staat, teneinde te voorkomen, dat vervallen zou kunnen worden in die fouten, die aanleiding zijn geweest, dat Curaçao niet zonder reden klachten heeft gehad.

Als gevolg van de bemoeienis der bovengenoemde heren kon een verscheping van citrusvruchten en citrusstroop (suranje) naar Curaçao plaats vinden. Voorts werd ook belangstelling gewekt voor de economische samenwerking tussen Suriname en Curaçao, die ook in het Staten-college van laatstgenoemd gewest tot uiting kwam.

Waar verlaging van de scheepsvracht een voornaam middel zou zijn tot bevordering van onze afzet naar Curaçao werden daaromtrent besprekingen gevoerd met de Koninklijke Nederlandse Stoomboot Maatschappij, die resulteerden in een belangrijke verlaging van de vracht onzer exportproducten van de landbouw.

De reis van den Tuinbouwconsulent ter bevordering van de afzet van citrusvruchten en citrusproducten werd reeds vermeld.

Als gevolg van deze reis werd een verkoopagent op Curaçao aangesteld door dit Departement, nl. de heer H. Perlman, wiens werkkring zich ook uitstrekt tot Aruba.

De uitvoerwaarde der landbouwproducten naar het eiland Curaçao was, ondanks vorengenoemde pogingen, in het verslagjaar, iets lager dan in 1939, nl. ƒ 60.606 tegenover ƒ 67.313 of plm. 10% minder.

Dit was het gevolg van de vermindering van de rumexport naar genoemd eiland, waarvan de waarde daalde van rond ƒ 28.000.— tot rond ƒ 11.000.—. De gezamenlijke uitvoerwaarde der overige landbouwproducten vertoonde daarentegen een belangrijke stijging, bijna uitsluitend door grotere export van rijst, ondanks de beperkingen tengevolge van de tegenvaller in de Surinaamse rijstoogst.

Ook in de uitvoer van citrusvruchten en citrusproducten (suranje) viel vooruitgang te constateren.

De uitvoerwaarde der in 1940 naar Aruba uitgevoerde landbouwproducten was belangrijk hoger dan in 1939, nl. ƒ 11.646 tegenover ƒ 6.826 d.i. een toename van 70% Ook hier was de stijging het gevolg van vermeerderde rijstuitvoer. De uitvoer van aardvruchten en groenten daalde scherp.

Onderstaand staatje geeft de uitvoerwaarde in guldens van de verschillende groepen van landbouwproducten, die in 1939 en 1940 werden verscheept naar Aruba en Curaçao:

	Aruba 1939	Aruba 1940	Curaçao 1939	Curaçao 1940
Suiker en bijproducten	34	—	27.983	10.949
Koffie	27	30	59	40
Rijst en bijbehorende producten	4.504	10.390	33.754	43.436
Aardvruchten en groenten	1.728	706	1.674	687
Gomma	142	233	1.500	1.467
Vruchten (voornamelijk sinaasappelen)	301	196	1.924	2.307
Diversen (w.o. suranje)	90	91	389	1.720
	6.826	11.646	67.313	60.606

BOVENWINDEN.

HET ELECTRICITEITSBEDRIJF.

Geraamten op St. Maarten ontdekt.

De nieuwe machine-loods voor het electriciteits-bedrijf op Sint Maarten is thans bijna gereed, alzo lezen wij in de „Bovenwindsche Stemmen" Zowel het dak als de zijden werden met gegolfde ijzerplaten bedekt en verwacht wordt, dat de nieuwe machine spoedig in gebruik zal worden gesteld.

Bij het graven stiet men op twee geraamten. Men kon nauwelijks enige overblijfselen van doodkisten ontdekken, zodat men aanneemt, dat de teraardebestelling reeds meer dan 100 jaar terug moet zijn geschied. De plaats van ontdekking is bij geen enkelen levenden bewoner van Sint Maarten bekend geweest als een begraafplaats.

DE HANDEL GAAT BETER.

De handel tussen Sint Maarten en Curaçao mag zich in een toenemende bloei verheugen. Het Bestuur echter kómt weer achteraan met het verbeteren van de laad- en losplaatsen. Het is overal veel te klein. De passagiers moeten zich een weg wringen door de opgestelde goederen en bagage. Dit geeft veel ongemak en is lang niet van gevaar ontbloot. De enige oplossing bestaat in het breder maken van de steiger of het bouwen van een geheel nieuwe.